

---

mANDUkyopaniShat dIpiKakhyavyAkhyAsahitA

மாண்டு³க்யோபநிஷத் தீ³பிகாக்²யவ்யாக்²யாஸஹிதா

Document Information

Text title : mANDUkyopaniShaddIpiKa

File name : mANDUkyashankarAnandi.itx

Category : major_works, svvara, upanishhat

Location : doc_z_misc_major_works

Author : shaNkarAnandabhagavat

Transliterated by : Br. Pranipata Chaitanya pranipatachaitanya [at] yahoo.co.in

Proofread by : Sunderh Hattangadi

Latest update : November 19, 2011

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

மாண்டு³க்யோபநிஷத் தீ³பிகாக்²யவ்யாக்²யாஸஹிதா

ஹரி: ஓ |

அத² மாண்டு³க்யோபநிஷத் |

ஸ்ரீஸங்கராநந்த³ப⁴க³வதக்ரு³ததீ³பிகாக்²யவ்யாக்²யாஸஹிதா |

ஹரி: ஓ | ஓஇத்யேதத³க்ஷரமித³ ஸர்வம் தஸ்யோபவ்யாக்²யாநம் பூ⁴தம்
ப⁴வத்³ப⁴விஷ்யதி³தி ஸர்வமோங்கார ஏவ | யச்சாந்யத்திரிகாலாதீதம்
தத³ப்யோங்கார ஏவ || 1 ||

மாண்டு³க்யோபநிஷத்³வ்யாக்²யாம் கரிஷ்யே பத³சாரிணீம் |

ஓமாத்தமாபே⁴த³ஸம்போ³தா⁴தா³நந்தா³த்தம்பரகாஸிரீம் || 1 ||

நாமநாமிநோர்லோகே பே⁴த³ஸ்யாப்ரஸித்³த⁴வாத்³வஸ்துதஸ்சோங்காரஸ்ய
ப்³ரஹ்மவிவர்தத்வாத்³விவர்தாநாம் ச விவர்தாதி⁴ஷ்டா²நேந பே⁴த³ஸூந்யத்வாத்³
ஓகாரம் ப்³ரஹ்மநாமதே⁴யம் ப்³ரஹ்மத்³ரு³ஷ்டயா⁵⁵ஹ || ஓ || அவதி
ப்³ரஹ்மபு³த்³யா த்³ரு³ஷ்டோ த்³ரஷ்ட்ரு³நித்யோம் || இதி, ஓங்காராநுகரணர்த: ² ||
ஏதத் || உக்தமோங்காரரூபம் ஜக³த்பர்ணஸ்ய ஸங்குஸ்தா²நீயம் ப்³ரஹ்மண
தாதா³த்தம்யம் ப்ராப்தம் ப்³ரஹ்மணே விகாரோ நாமதே⁴யம் ச || அக்ஷரம் ,
வர்ணத்தமகம் || இத³ம் விவித⁴ப்ரத்யயக³ம்யம் சேதநாசேதநாத்மகம் ஜக³த்
ஸர்வம் நிகி²லம் தஸ்ய ஸர்வாத்மகஸ்யோங்காரஸ்யோபவ்யாக்²யாநமுப ஸாமீப்யேந
விஸ்பஷ்டமாஸமந்தாத்கத²நமுக்தார்த²விவரணமித்யர்த: ² || பூ⁴தமதீதம்
ப⁴வத்³வர்தமாநம் ப⁴விஷ்யத்³நாக³தமித்யநேந ப்ரகாரேண ஸர்வம்
நிகி²லமோங்கார ஏவ ப்ரணவ ஏவ, ந த்வந்யத் || யச்ச யத³பி ப்ரஸித்³த⁴ம்
ஸத³ஸாத³த்தமகந்யது³க்தாத்³வ்யதிரிகீக்தம் த்ரிகாலாதீதமுக்தகாலத்ரயாஸம்ஸ்ரு³ஷ்டம்
தத³ப்யுத்தம் ப்³ரஹ்ம நரவிஷாணுதி³கமபி | அபிஸப்த: ³ பூர்வேண ஸமுச்சயமாஹ ||
ஓங்கார ஏவ || வ்யாக்²யாதம் || 1 ||

ஸர்வ³ ஹ்யேதத்³ப்³ரஹ்மாயமாத்மா ப்³ரஹ்ம ஸோ⁵யமாத்மா சதுஷ்பாத் || 2 ||

ஜாக்³நிதஸ்தா²நோ ப்³ஹிஷ்ப்ரஜ்ஞ: ஸப்தாங்க³

ஏகோநவிம்ஸதிமுக:² ஸ்தூ²லபு⁴க்³வைஸ்வாநர: ப்ரத²ம: பாத:³ || 3 ||

ஓங்காரஸ்ய ப்³ரஹ்மணோ நாமதே⁴யத்வாதி³ஸம்வ்யாப்திரித்யபி⁴ப்ராயேண
ஆஹ || ஸர்வம் நிகி²லம் ஹி நிஸ்³சிதமேதத்³ப்ரபஞ்சஜாதம் ப்³ரஹ்ம
ஸத்யஜ்ஞாநாதி³லக்ஷணம் ப்³ரு³ஹத் | ஜட³ஸ்யைவ ப்³ரஹ்மாத்மத்வமுக்தம்,
ந சேதநஸ்யேதிஸங்காநிராகரணா²த்²மாஹ || அயமநுபூ⁴யமாந
ஆத்மா⁵ஸம்த்³ப்ரத்யயாலம்ப்³நஸ்சேதநஸ்த்வம்பதா³ர்த:² | ப்³ரஹ்மோக்தம்
தத்³பதா³ர்த:² |

ஸ கார்யகாரணபா⁴வமந்தரேண ப்³ரஹ்மணோ தாதா³த்மயம் ப்ராப்தோ⁵யமாத்மா
வ்யாக்²யாதம் | சதுஷ்பாச்சத்வார: பாதா³யஸ்ய ஸ சதுஷ்பாத் || 2 ||

கௌ³நிவ கிம் சதுஷ்பாதி³த்யாஸங்க்ய நேத்யாஹ || ஜாக்³நிதஸ்தா²நோ ஜாக்³நிதம்
ஸ்தா²நம் யஸ்ய ஸ: ஜாக்³நிதஸ்தா²ந: | ப்³ஹி:ப்ரஜ்ஞோ ப்³ஹீரூபாதௌ³
சக்ஷுராதி³க்³ராஹ்யே ப்ரஜ்ஞோ யஸ்ய ஸ ப்³ஹி:ப்ரஜ்ஞ: || ஸப்தாங்க:³
ஸப்தஸங்க²யாகாநி த்³யுஸூ³ர்யவாய்வாகாஸரயிப்³ரு³தி²வ்யாஹவநீயாக்²யாநி
மூர்த⁴சக்ஷு:ப்ராணஸா⁴ராந்தர்பா⁴க்³மூத்ராஸயபாதா³ஸ்யாந்யங்கா³நி
யஸ்ய ஸ ஸப்தா⁵ங்க:³ || ஏகோநவிம்ஸதிமுக:²,

பஞ்சஜ்ஞாநகர்மேந்த்³நியப்ராணாந்த:கரணசதுஷ்டயரூபாணி

முகா²ந்யேகோநவிம்ஸதிஸங்க²யாகாநி யஸ்ய ஸ ஏகோநவிம்ஸதிமுக:² ||

ஸ்தூ²லபு⁴க், ஸ்தூ²லம் ரூபாதி³கம் பு⁴ங்க்த இதி ஸ்தூ²லபு⁴க் ||

வைஸ்வாநரோ விஸ்வேஷாமயம் நரோ விஸ்வே வா நரா யஸ்ய விஸ்வஸ்சாஸௌ
நரஸ்சேதி வா விஸ்வாநர:, ஸ ஏவ வைஸ்வாநர: | அத²வா விஸ்வேஷாம்
நரஸ³த்³வாச்யாநாம் சதுர்விதா⁴நாம் ஸ்தூ²லாநாம் தே³ஹாநாமதி⁴ஷ்டா²தா⁵யம்
வைஸ்வாநர: ப்ரத²ம: பாத:³ | ஆத்மநோ⁵யம் ஸர்வை: ஸுகராவக்³மத்வாத்
ப்ரத²மோம்⁵ஸ: || 3 ||

ஸ்வப்நஸ்தா²நோ⁵ந்த:ப்ரஜ்ஞ: ஸப்தாங்க³ ஏகோநவிம்ஸதிமுக:²

ப்ரவிவித்தபு⁴க் தைஜஸோ த்³விதீய: பாத:³ || 4 ||

யத்ர ஸுப்தோ ந கஞ்சந காமம் காமயதே ந கஞ்சந
 ஸ்வப்நம் பஸ்யதி தத்ஸுஷுப்தம் | ஸுஷுப்தஸ்தா²ந ஏகீபூ⁴த:
 ப்ரஜ்ஞாநக⁴ந ஏவ^{SS}நந்த³மயோ ஹ்யாநந்த³பூ⁴க் சேதோமுக:²
 ப்ராஜ்ஞஸ்த்ரு³தீய: பாத:³ || 5 ||

இதா³நீம் த்³விதீயம் பாத³மாஹ || ஸ்வப்நஸ்தா²ந: ஸ்வப்நம் ஜாக்³நிதவாஸநாஜந்யம்
 ஸ்தா²நம் யஸ்ய ஸ ஸ்வப்நஸ்தா²ந: || அந்த:ப்ரஜ்ஞோ^Sந்தர்மாநஸவாஸநாவிலாஸே
 ப்ரஜ்ஞா பூ³த்³திர்யஸ்ய ஸோ^Sந்த:ப்ரஜ்ஞ: || ஸப்தாங்க³ ஏகோநவம்ஸதிமுக:² ||

வ்யாக்²யாதம் | ப்ரவிவிக்க⁴ப்ரவிவிக்கம் ஸு³க்ஷமம் பூ⁴ங்க்த இதி
 ப்ரவிவிக்க⁴பூ⁴க் | தைஜஸஸ்தேஜோ^Sந்த:கரணம் கர்த்ரு³கரணகார்யாதி³பா⁴வேந
 பரிணதம் ததே³வ ஸ்தா²ஸஸீராதி³ஹீநம் யஸ்ய ஸ: தைஜஸ: | அந்த:கரணஸ்ய
 ஸ்வாமீத்யர்த:² | ஜாக்³நிதாநந்தரபா⁴வித்வாத் || த்³விதீய: பாத:³ || ஸ்பஷ்டம் || 4 ||

இதா³நீம் த்ரு³தீயம் பாத³ம் வக்துமாஹ || யத்ர யஸ்மிந் காலே ஸுப்த
 உபரதேந்த³நியக்³ராமோ, ந கஞ்சந காமம் காமயதே கமபி
 புண்யபாபஹேதுபூ⁴தம் புத்ரக்ஷேத்ராதி³கம் நாபி⁴லக்ஷதி || ந
 கஞ்சந ஸ்வப்நம் பஸ்யதி கமபி ஸு⁴மஸு⁴ம் வாஸநாவிலாஸம்
 நாவலோகயதி || தத் காமாகாமநஸ்வப்நாநவலோகநரூபம் ஸுஷுப்தம்
 கா³ட⁴நித்³ராப்ராப்திஸ்தா²நம் || ஸுஷுப்தஸ்தா²ந: || ஸுஷுப்தம்
 ஸ்வயம் ஸ்ருத்யா வ்யாக்²யாதம் ஸ்தா²நம் யஸ்ய ஸ ஸுஷுப்தஸ்தா²ந: || ஏகீபூ⁴த:
 ஸர்வஜக³த்³பீ³ஜபூ⁴தஸ்யா^{SS}வரணா³தமகஸ்யாஜ்ஞாநஸ்யாநுபரமா-த³நேகோ^Sப்யந்த:கரணவி
 க³த:, ப்ரஜ்ஞாநக⁴ந ஏவ ப்ரஜ்ஞாநமாத்மனோ ரூபம் ப்³ரஹ்மண³ பே⁴த்³ரஹிதம்
 ஸ்வயம்ப்ரகாஸம் தஸ்ய க⁴ந: பிண்ட³ இவ ஸ ஏவ ந த்வந்த:கரணாதி³பா³ஹ்யம்
 ச | ந ச நிராநந்த³ இத்யாஹ ||

ஆநந்த³மயோ, விக்ஷேபா³ணமுபரமாதா³வரணஸ்யாநுவ்ரு³த்தேஸ்ச
 ஸ்வருபாநந்த³ப்ரசரோ, ஹி யஸ்மாத்தஸ்மாதா³நந்த³பூ⁴கா³நந்தோ³
 விக்ஷேபாபா⁴வோபலக்ஷித ஆத்மா தமேவ
 பூ⁴ங்க்தே^Sஜ்ஞாவ்ரு³த்திபி⁴ரவக³ச்³தீ³த்யாநந்த³பூ⁴க் || சேதோமுக²,
 சேத ஆத்மஸ்வரூபபோ³த:⁴ ஸ ஏவா^{SS}வரணஸக்திஸஹிதோ முக²ம் யஸ்ய
 ஸ சேதோமுக:² || ப்ராஜ்ஞ: ப்ரக்ரு³ஷ்டே ஸ்வயம்ப்ரகாஸ ஆநந்தா³த்மநி
 ஸாஜ்ஞாநே ஜ்ஞுப்திரஜ்ஞாநாவ்ரு³த்தி³ருபோ போ³தோ⁴ யஸ்ய ஸ ப்ராஜ்ஞ: ப்ரஜ்ஞ ஏவ
 ப்ராஜ்ஞ: || உக்தாவஸ்தா²த்³வ்யாபா⁴வேநா^Sவக³ம்யமாநத்வாத் | த்ரு³தீய: பாத:³ |

ஸ்பஷ்டம் || 5 ||

ஏஷ ஸர்வேஸ்வர ஏஷ ஸர்வஜ்ஞ ஏஷோ⁵ந்தர்யாமேஷ யோநி: ஸர்வஸ்ய
ப்ரப⁴வாப்யயௌ ஹி பூ⁴தாநாம் || 6 ||

நாந்த:ப்ரஜ்ஞம் ந ப³ஹிஷ்ப்ரஜ்ஞம் நோப⁴யத:ப்ரஜ்ஞம் ந
ப்ரஜ்ஞாநக⁴நம் ந ப்ரஜ்ஞம் நாப்ரஜ்ஞம் |

அத்³ரு³ஷ்டமவ்யவஹார்யமக்³ராஹ்யமலக்ஷணமசிந்த்யமவ்யபதே³ஸ்யமேகாத்மப்ரத்யயஸார
ப்ரபஞ்சோபஸம் ஶாந்தம் ஶிவமத்³வைதம் சதுர்த²ம் மந்யந்தே ஸ
ஆத்மா ஸ விஜ்ஞேய: || 7 ||

ஸோ⁵யமாத்மா⁵த்யக்ஷரமோங்காரோ⁵தி⁴மாத்ரம் பாதா³ மாத்ரா
மாத்ராஸ்ச பாதா³ அகார உகாரோ மகார இதி || 8 ||

இதா³நீம் ப்ராஜ்ஞம் ப்ரஸ்தௌதி ஸர்வகாரணத்வாத்தஸ்ய || ஏஷ உக்த: ப்ராஜ்ஞ:
ஸர்வேஸ்வர: ஸர்வநியாத்மக: || ஏஷ ப்ராஜ்ஞ: ஸர்வஜ்ஞ: ஸர்வஸ்சாஸௌ
ஜ்ஞஸ்சேதி ஸர்வகார்யாத்மகத்வாத்³ஜ்ஞாநஸ்ய வா ஜாநாதீதி ஸர்வஜ்ஞ: ||

ஏஷ ப்ராஜ்ஞோ⁵ந்தர்யாமீ அந்தர்யமயிதா ஏஷ ப்ராஜ்ஞோ, யோநி: காரணம்,
ஸர்வஸ்ய நிகி²லஸ்ய சேதநாசேதநாத்மகஸ்ய ஜக³த: || யோநித்வே ஹேதுமாஹ
|| ப்ரப⁴வாப்யயாவுத்³பத்திவிநாஸௌ ஹி யஸ்மாத்³பூ⁴தாநாம் சேதநாசேதநருபா³ணமிதோ
ப⁴வத இதி ஶேஷ: || 6 ||

இதா³நீம் துரீயம் பாத³மாஹ || நாந்த:ப்ரஜ்ஞம், ந
மாநஸவாஸநாவிலாஸத³ர்ஸநலாலஸம், ந ப³ஹி:ப்ரஜ்ஞம்
நேந்த்³நியர்விஷயாவலோகநபரம், நோப⁴யத:ப்ரஜ்ஞம்
ஜாக³ர்ணஸ்வந்நாந்தராலாவஸ்தா²வபோ³த⁴ஸூந்யம், ந ப்ரஜ்ஞாநக⁴நம் ந
ஜ்ஞாநமாத்ரபோ³த⁴ம், ந ப்ரஜ்ஞம் நிர்விகல்பபோ³த⁴ஸூந்யம், நாப்ரஜ்ஞம் ந
போ³த⁴ப⁴வருபம் || அத்³ரு³ஷ்டம் ப்ரத்யக்ஷாதி³ப்ரமா²ணரநவலோகிதம் ||

அவ்யவஹார்யம் வசநாதா³நாதி³வ்யவஹாரக³ந்த⁴ரஹிதம் || அக்³ராஹ்யம்
ஸர்வப்ரகாரக்³ரஹ்நாயோக்³யம் || அலக்ஷணம் க³ந்த⁴வத்த்வாதி³போ³த⁴ஸூந்யம் ||
அசிந்த்யம் அந்த:கரணவ்ரு³த்த்யவிஷயபூ⁴தம் ||

அவ்யபதே³ஸ்யம் ப்ரு³தி²வீத்யாதி³வ்யபதே³ஸவத்³ வ்யபதே³ஸாயோக்³யம் ||

ஏகாத்மப்ரத்யயஸாரம் ஸர்வாத்³வைதப்ரத்யய: ஸாரபூ⁴தோ⁵வக³திஹேதுத்வேந
யஸ்மிம்ஸ்ததே³காத்மப்ரத்யயஸாரம், வாங்மநஸாதீதம்யாத்மபோ³தே⁴நாவக³ந்தும்
ஸக்யமித்யர்த: ² || ப்ரபஞ்சோபஸமம் ப்ரபஞ்சஸ்ய

கார்யகாரணத்தம்கஸ்யோபஸமோ⁵பா⁴வோ யஸ்மிம்ஸ்ததப்ரபஞ்சோபஸமம் | ஸாந்தம்
ஸ்பஷ்டம் || ஸிவம் ஸ்வயம்ப்ரகாஸமாநந்தா³ஸ்தம்ஸ்வரூபத்வாந்மங்க³ளம் ||

அத்³வைதம் ஆநந்தா³த்மவ்யதிரிக்தஸூந்யம்,
சதுர்த்²ம் துரீயம் பாத்³ம் மந்யந்தே ஸங்க்²யாஸூந்யமபி
பூர்வாபேக்ஷயா⁵வக³ச்ச²ந்தி || ஸ வஸ்துதஸ்த்வதுரீயரூபோ⁵ஸ்யவித்³யயா
சதுஷ்பாதா³த்மா⁵ஸநந்தா³த்மா⁵ஸ்தம்ப்ரத்யயவ்யவஹாரயோக்ய:, ஸ
துரீயரூபோ⁵பக³தஸமஸ்தவிஸேஷோ விஜ்ஞேயோ விஸேஷேண ஸாக்ஷாத்கர்தவ்ய: ||
7 ||

இதா³நீமாத்மோங்காரயோரபே⁴த³ம் கண்ட²த ஆஹ | ஸோ⁵யமாத்மா ||
வ்யாக்²யாதம் ||

அத்⁴யக்ஷரம் அக்ஷராண்யகாரோகாரம் அகாரார்த்⁴மாத்ரா²க்யாநி
ஸ்வபாத்³ஸம்மிதாந்யதி⁴க்ரு²த்ய வர்தத இத்யத்⁴யக்ஷரம் ||

ஓகார ஓகாரஸ்வரூப ஓகாரஸ்யா⁵ஸ்தம்ஸ்வரூபத்வே ஸாம்யம் || அதி⁴மாத்ரம்
அகாராத்³யாஸ்சதஸ்ரோ மாத்ரா விஸ்வாதி³பாத்³ஸமஸங்க்²யாகா அதி⁴க்ரு²த்ய
அதி⁴மாத்ரம் |

ஆத்மோங்காரயோரபே⁴தே³ காரணமாஹ || பாதா³ விஸ்வதைஜஸப்ராஜ்ஞதுரீயாக்²யா,
மாத்ரா அகாரோகாரமகாரார்த்⁴மாத்ரா: | தாதா³த்மயம் த்³ரு¹டீ⁴கர்துமுக்தம்
விபர்யயேண நிர்³தி³ஸதி || மாத்ராஸ்ச பாதா: ³ | சகார ஏவகாரா⁵ர்த: ² |

நாயம் விபர்யயநிர்³தே³ஸஸ்த்வமஹமிதிவது³பசாரார்த: ²,

கிந்து க⁴ட: கஸஸ: கஸஸோ க⁴ட இதிவந்நிரூபசரிதம்

மாத்ராணம் பாதா³நாம் ச தாதா³த்மயமித்யேவகாரார்த: ² |

வ்யாக்²யாதமந்யத் | அர்த்⁴மாத்ராயாஸ்துரீயபாத்³ரூபத்வாத்துரீயஸ்ய ச

பூர்வபாத்³ரயாத்³யந்தவைலக்ஷண்யாத்³தோ⁵ர்த்⁴மாத்ராம் பரித்யஜ்ய ஸேஷமாத்ரா
ஆஹ || அகார உகாரோ மகார: || ஸ்பஷ்டம் || இதி மாத்ராத்ரயநிர்³தே³ஸார்த: ² ||
8 ||

ஜாக்³ரிதஸ்தா²நோ வைஸ்வாநரோ⁵கார: ப்ரத²மா

மாத்ரா⁵⁵ப்தேராதி³மத்த்வாத்³வா⁵⁵நோதி ஹ வை ஸர்வாந்

காமாநாதி³ஸ்ச ப⁴வதி ய ஏவம் வேத³ || 9 ||

இதா³நீம் விபா⁴கே³ந மாத்ராணம் பாத³ருபதாமாஹ || ஜாக்³ரிதஸ்தா²நோ
வைஸ்வாநரோ⁵கார:, ப்ரத²மா மாத்ரா பூர்வா மாத்ரா || வ்யாக்²யாதமந்யத் |
அகாரஸ்ய பூர்வமாத்ரத்வ உபபத்திமாஹ || ஆப்தேர்வ்யாப்தே: | அகாரோ ஹி
ஜாக்³ரிதஸ்தா²நாதி³கம் ஸர்வமாப்நோதி ||

ப்ரகாராந்தரேண புந்நிருக்திமாஹ || ஆதி³மத்த்வாத்³வா || அ ஆ இ
இத்யேவமாதிராதி:³ | ஸ யஸ்மிந்நஸ்தி ஸோ⁵யமாதிராதி³மாம்ஸ்தஸ்ய பா⁴வ
ஆதி³மத்த்வமாதிராதி³ஸாமாந்யவத்தவமித்யர்த:² | ப்ரத²மபாதோ³ஸி யதா²
பாதா³நாமாதிராத ஏவ தத்ஸாமாந்யவாநாப்நோதி சேதரத்பாத³ஜாதம்
பூர்வபா⁴வித்வாத் | வாஸப்³த:³ பக்ஷாந்தரார்த:² |

விஸ்வாகாரயோரைக்யமாப்தேர்வா⁵⁵தி³மத்த்வாத்³வேத்யர்த:² | இதா³நீம்
விஸ்வாகாரயோராப்த்யா⁵⁵தி³மத்த்வஜ்ஞாநாத்²ப²லமாஹ || ஆப்நோதி ப்ராப்நோதி
ஹி ப்ரஸித்³தா⁴ந் வை ஸ்மர்யமாணந் ஸர்வாந் நிகி²லாந் காமாந் காம்யமாநாந்
புத்ரக்ஷேத்ராதீ³ந் | ஆப்தே: ப²லமுக்த்வா⁵⁵தி³மத்த்வஸ்ய ப²லமாஹ ||

ஆதி³ஸ்ச ஸ்வாநாம் மத⁴யே ஸர்வேஷு கார்யேஷு ப்ரத²மக³ண்ய: | சகாராத³பி
ப்ரத²மம் ப²லம் ப⁴வதி | ஸ்பஷ்டம் || யஸ்ய ப²லம் தமாஹ || ய:

பாத³மாத்ராதாதா³தம்யஜ்ஞ, ஏவமுக்தேந ப்ரகாரேணோக்தயோ: பாத³மாத்ரயோ:
ஸாமாந்யம்

வேத³ ஜாநாதி ஸ ஆப்நோதீத்யந்வய: || 9 ||

ஸ்வப்நஸ்தா²நதைஜஸ உகாரோ த்³விதீயா

மாத்ரோத்கர்ஷாது³ப⁴யத்வாத்³வோத்கர்ஷதி ஹ வை ஜ்ஞாநஸந்ததிம்

ஸமாநஸ்ச ப⁴வதி

நாஸ்யாப்³ரஹ்மவித் குலே ப⁴வதி ய ஏவம் வேத³ || 10 ||

ஸுஷுப்தஸ்தா²ந: ப்ராஜ்ஞோ மகாரஸ்த்ரு³தீயா மாத்ரா மிதேரபீதேர்வா

மிநோதி ஹ வா இத³ ஸர்வமபீதிஸ்ச ப⁴வதி

ய ஏவம் வேத³ || 11 ||

ஸ்வப்நஸ்தா²நஸ்தைஜஸ உகாரோ த்³விதீயாமாத்ரா |
 ஸ்பஷ்டம் || தைஜஸோகாரயோஸ்தாதா³த்யே ஹேதுமாஹ ||
 உத்கர்ஷாதூ³ர்த்⁴வபா⁴வித்வேநோத்க்ரு³ஷ்டத்வாத் | புநரந்யத் ஸாமாந்யமாஹ ||
 உப⁴யத்வாத்³வா || விஸ்வாகாராப⁴யாம் தைஜஸோகாரயோர்த்³விதீயத்வாத் ||
 வாஸப்³த:³ பூர்வவத் | இதா³நீமுக்²தஜ்ஞாநஸ்ய ப²லமாஹ || உத்கர்ஷதி ஹ
 வை ஜ்ஞாநஸந்ததிம் ஸிஷ்யப்ரஸிஷ்யாதி³ஜ்ஞாநஸந்தத்யோத்க்ரு³ஷ்டோ ப⁴வதி |
 வ்யாக்²யாதமந்யத் | உப⁴யத்வஜ்ஞாநஸ்ய ப²லமாஹ || ஸமாந்ஸ
 ப⁴வதி, யோ ஹி ஸ்வாவஸ்தா²நதே³ஸோகாலேவோத்க்ரு³ஷ்டஸ்தத்ஸமாந: |
 சகாராத்²ஸமாது³த்க்ரு³ஷ்டோ⁵பி ப⁴வதி | இதா³நீமுப⁴யஜ்ஞாநஸ்ய ஸாதா⁴ரணம்
 ப²லமாஹ || நாஸ்யாப்³ரஹ்மவித்குலே ப⁴வதி || அஸ்யோத்கர்ஷோப⁴யத்வஜ்ஞாநவத:
 குலே⁵ந்வயே ஸிஷ்யப்ரஸிஷ்யாதி³ருபே⁵ஹம் ப்³ரஹ்மாஸ்மீத்யேதஜ்ஜ்ஞாநஸூந்யோ ந
 ப⁴வதி || ய ஏவம் வேத³ || வ்யாக்²யாதம் || 10 ||

ஸுஷு²ப்தஸ்தா²ந: ப்ராஜ்ஞோ மகாரஸ்த்ரு³தீயா மாத்ரா, ஸ்பஷ்டம் |
 ப்ராஜ்ஞமகாரயோஸ்தாதா³த்யே ஹேதுமாஹ || மிதேர்மிநோதி
 ஹி ப்ராஜ்ஞ: ஸர்வமாத்மநி தாதா³த்யேந மகாரோ⁵ப்யகாரோகாரெள
 ப்ரக்ஷிபத்யேவமாத்மஸ்வரூபே⁵ந்யதோ²ங்காரஸ்யாநிஷ்பததே: | அபீதேர்வா மகாரோ
 ஹ்யோங்காரே வர்தமாந: ஸ்பஷ்டம் நோபலப்⁴யதே | தத: ப்ரலய: ப்ராஜ்ஞூஸ்ச
 ப்ரலய: ப்ரஸித்³த:⁴ | ப்ரலயஸாமாந்யாத் | வாஸப்³த:³ பூர்வவத் ||

இதா³நீம் மிதிஜ்ஞாநஸ்ய ப²லமாஹ || மிநோதி ஹ வா இத³ம் ஸர்வம் ||
 இத³ம் விவித⁴ப்ரத்யயக³ம்யம் ஜக³ந்நிகி²லம் ப்ரஸ்த²மிவ யாவத்,
 மிநோதி ஸர்வாத்மபா⁴வேந ஸ்வாத்மநி ப்ரக்ஷிபதி | அபீதிஜ்ஞாநஸ்ய ப²லமாஹ ||
 அபீதிஸ்ச ப⁴வதி, ஸர்வாதி⁴க்யேந ப்ரலய: ஸர்வஸ்ய || சகாராத் ஸ்வயம்
 ப்ரலயஸூந்யஸ்ச ப⁴வதி || ய ஏவம் வேத³, வ்யாக்²யாதம் || 11 ||

அமாத்ரஸ்சதுர்தோ²வ்யவஹார்ய: ப்ரபஞ்சோபஸம: ஸிவோ⁵த³வைத
 ஏவமோங்கார ஆத்மைவ ஸம்விஸத்யாத்மநா⁵⁵த்மாநம் ய ஏவம்
 வேத³ || 12 ||

இதி மாண்டு³க்யோபநிஷத் ||

அர்த⁴மாத்தராயா அவயவஸ்யோங்காரஸ்யா^Sவவயவிநஸ்சாபே³த³முரரீக்ரு³த்ய
சதுர்த²பாத³ரூபநிரஞ்ஜநாத்மஸ்வரூபதாமோங்காரஸ்யா^{SS}ஹ ||

அமாத்ரோ^Sகாராதி³மாத்தராஸூந்யஸ்சதுர்தோ²Sவ்யவஹார்ய:
ப்ரபஞ்சோபஸம: ஸிவோ^Sத³வைத:, ஸ்பஷ்டம் ||

ஏவமுக்கேந மாத்ராதாதா³த்யேநோங்கார ஆத்மைவ ||

ஸ்பஷ்டம் | ஸம்விஸ்தி ஸம்யக்ப்ரவேஸம்

கரோத்யாத்மநோங்காரேண^{SS}த்மாநமாநந்தா³த்மஸ்வரூபம் ய

ஓங்காராத்மஜ்ஞ ஏவமுக்கேந ப்ரகாரேணோங்காராத்மநோஸ்தாதா³த்யம் வேத³
ஜாநாதி

தஸ்யோக்தோம்ங்காரரூபாநந்தா³த்மப்ராப்திப²லமர்த²ஸித்³த⁴ம் | தத: ஸ்ருத்யா

நோக்தம் | அத² வா ஸம்விஸ்த்யாத்மநா^{SS}த்மாநமிதீ³த்³ம் ப²லவாக்யமஸ்து || 12 ||

இதி ஸ்ரீமத்ப்ரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்யாநந்தா³த்மபூஜ்யபாத³ஸிஷ்யஸ்ய

ஸ்ரீஸங்கராநந்த³ப⁴க³வத: க்ரு³தௌ மாண்டு³க்யோபநிஷத்³தீ³பிகா ஸமாப்தா ||

Encoded by Br. Pranipata Chaitanya pranipatachaitanya [@] yahoo.co.in

Proofread by Sunder Hattangadi

—
mANDUkyopaniShat dIpikAkhyavyAkhyAsahitA

pdf was typeset on April 1, 2025

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

